

VISTA
ANALYSE

Den samfunnsøkonomiske verdien av å bygge idrettsanlegg

Fysisk aktivitet og helse

Ingeborg Rasmussen

Haugesund 26. September, Rogaland fylkeskommune og
Rogaland idrettskrets

Samfunnsøkonomiske analyse av investeringer i idrettsanlegg – en investering i humankapital

Utredningen er gjennomført på oppdrag fra Norges idrettsforbund

Faglig ansvarlig: Professor Steinar Strøm.

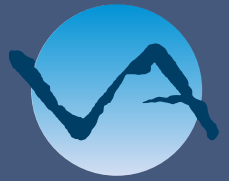
Forfattere og utredere:

- Steinar Strøm
- Andreas Skulstad og
- Stine Marie Godeseth

Om utredningen:

- Følger Finansdepartementets krav til samfunnsøkonomiske analyser gitt i Rundskriv R-109/2021 og utredningsinstruksen til samfunnsøkonomiske analyser
- Verdsetter kun en del av den samfunnsøkonomiske nytten ved idrettsanlegg (men ikke alt)
- Bruker data fra ungdataundersøkelse, gjennomført av NOVA i samarbeid med de regionale kompetansesentrene for rusfeltet (KoRus), anleggsregisteret, forskningslitteratur, og relevante undersøkelser

[Last ned rapporten her](#)

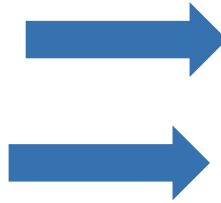

Hvorfor bruke av fellesskapets ressurser?

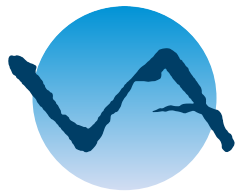
Bruk av knappe ressurser krever en begrunnelse og effekt (bevis)

Utredningsinstruksjonen:

- Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?
- Hvilke tiltak er relevante?
- Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?
- Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?
- Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?
- Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

- ❖ Idrettspolitiske mål
 - ❖ Idrettens mål
- ❖ Virkemidler:
 - Spillemidler og støtte til investering (og drift) av idrettsanlegg
 - Støtte til frivillighet og organisert idrett (NIF med underliggende ledd)
- Effekt? Samfunnsøkonomisk avkastning på investeringene?
- Samfunnets avkastning?

VISTA
ANALYSE

Hva er problemet?

Utgangspunkt og problemstilling

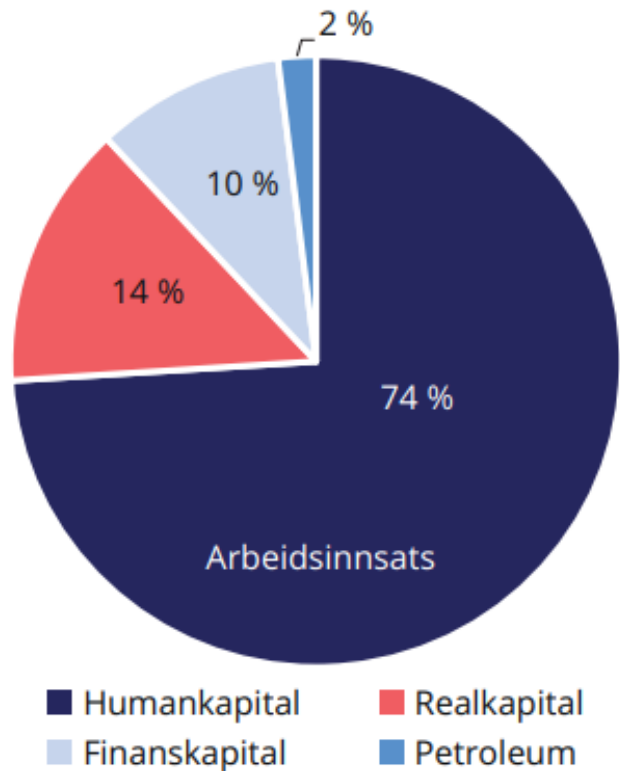

Human kapital er Norges viktigste ressurs

Er investering i idrettsanlegg = investering i humankapital?

Netto nasjonalformue 2021

Kilde: Finansdepartementet

Kan idretten og investeringer i idrettsanlegg påvirke arbeidsdeltagelse og folkehelsen?

Uføretrygdete etter alder i 2015–2020. Prosent av befolkningen i aldersgruppene

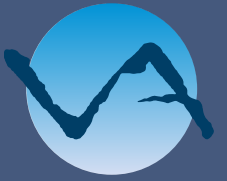
Alder	2015	2016	2017	2018	2019	2020
18-67 år	9,7	9,7	9,8	10,1	10,5	10,6
18-24 år	1,2	1,4	1,5	1,6	1,8	1,8
25-34 år	2,3	2,5	2,7	3,1	3,5	3,8

En og en halv til tre prosent av helseutgiftene kommer som følge av fysisk inaktivitet (Folkehelseinstituttet)

- Hvilken rolle spiller idretten, og
- Har idrettsanlegg noen målbar virkning på fysisk aktivitet?
- Forsvarer virkningen (nyttene) kostnadene?

Hvilken rolle spiller idrettsanlegg for fysisk aktivitet?

Koblet Ungdata med spillemidler siste 40 år

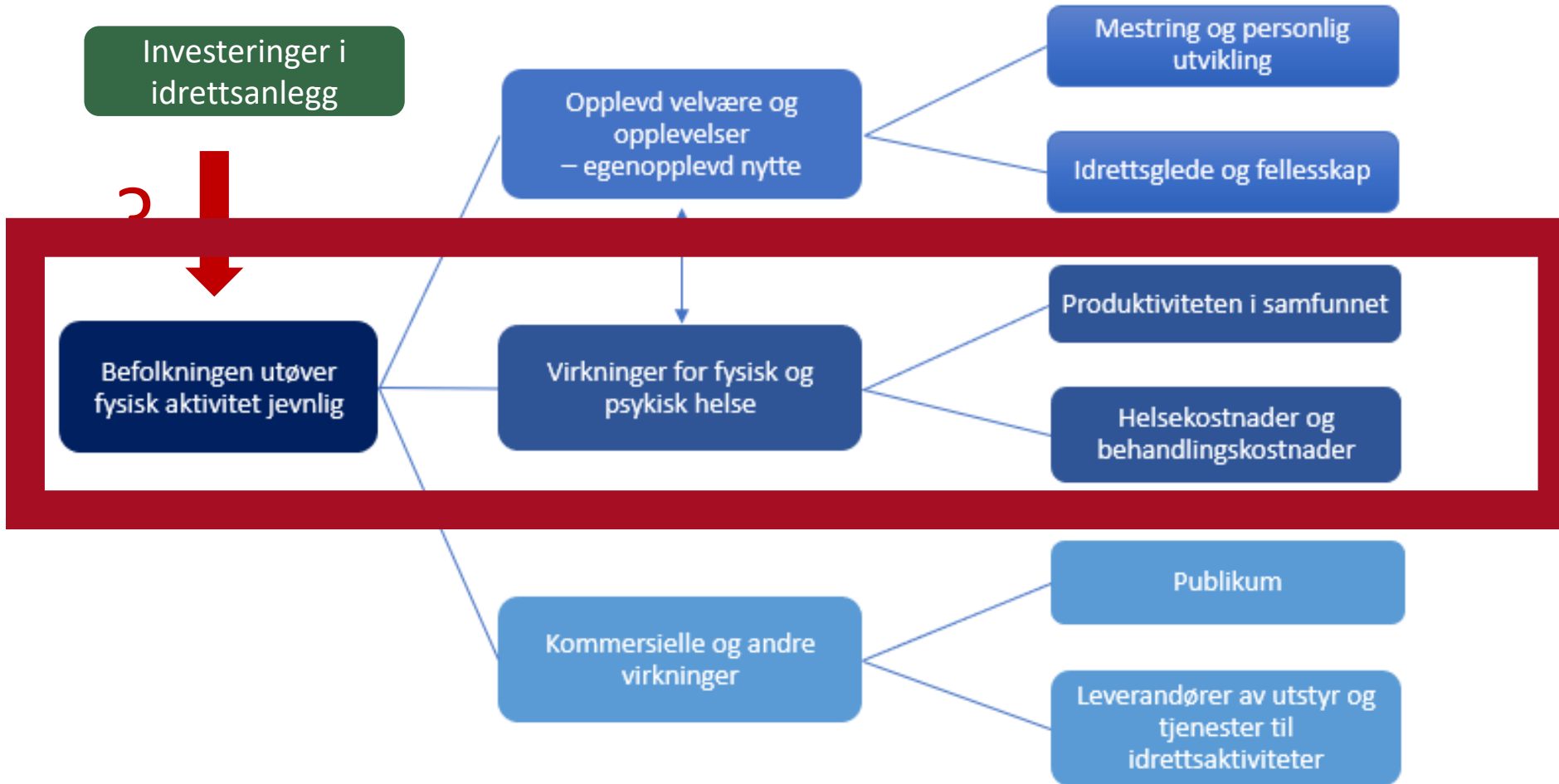
Vi har undersøkt sammenhengen ved å koble registre over anleggsinvesteringer med de landsomfattende ungdataundersøkelsene

- Spillemiddelstøtte til anleggsinvesteringer i en kommune tilbake til 1990. Tilskuddene er justert i henhold SSBs byggekostnadsindeksen
- Ungdata med egenrapportert fysisk aktivitet (organisert og egenorganisert) for perioden 2015 til 2020. Dekker aldersgruppen 13 - 19 år
- Stort datamateriale, unøyaktigheter og feilkilder på mikronivå (kommune og enkeltanlegg) – men de stor talls lov med kontroll av ulike feilkilders betydning gjør at vi konkluderer med signifikante funn

Rammeverk – samfunnsøkonomiske virkninger

Høy samfunnsøkonomisk lønnsomhet

Investering i idrettsanlegg gir fysisk aktivitet

Signifikant sammenheng mellom investeringer og unges aktivitetsnivå

Det er en positiv sammenheng mellom investeringer i idrettsanlegg og antall timer trent og ungdommens fysiske aktivitetsnivå i en kommune.

Jo større variasjon i anleggsklasser, desto mer fysisk aktivitet driver ungdommene med, men aktivitetsnivået avhenger også av det samlede investeringsnivået

Det er en positiv sammenheng mellom unges aktivitetsnivå og andelen som driver med organisert idrett.

Også egenorganisert trening har en positiv sammenheng med investeringer i idrettsanlegg, men effekten er omtrent halvparten sammenliknet med virkninger for organisert idrett

Forskning viser det alle vet!

Har kommunene råd til å lav være å investere i idrettsanlegg?

Solid norsk og internasjonal forskning viser at:

- Gode vaner for fysisk aktivitet som ung fører til gode vaner for fysisk aktivitet som voksen
- Deltagelse i idrett fremmer fysisk helse og trivsel
- Fysisk aktivitet gir positive helsegevinster
- Inaktivitet blant barn kan gi irreversible helsevirkninger som voksen
- Fysisk aktivitet kan ha positiv påvirkning på skolerultat
- Idrett gir mestring, - også på andre arenaer
- Idrett gir tilhørighet og forebygger utenforskap
- Den organiserte idretten sparer offentlige budsjetter

Forutsetninger og befolkningens betalingsvillighet

- ✓ Aktivitet og bred inkludering krever anlegg
- ✓ Stor dugnadsinnsats reflekterer en svært høy betalingsvillighet i befolkningen...
- ✓ ... betyr at en stor andel av befolkningen virkelig ønsker, prioriterer og investerer egentid for å skape aktivitet i kommunen....
- ✓ Investeringer i idrettsanlegg og gode rammevilkår for den frivillige idretten er svært god økonomi og reflekterer også befolkningens preferanser

En krone investert gir 3 kroner tilbake

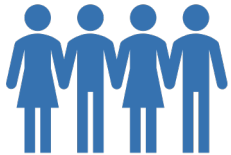
Produktivetsgevinster og helsegevinster

Virkninger	Mill. kroner
Investeringskostnader	- 1 000
Driftskostnader	- 365
Sum kostnadsvirkninger	- 1 356
Arbeidsgevinster	3 753
Helsegevinster	630
Sum nyttevirkninger	4 383
Netto nåverdi	3 027

- En krone investert i idrettsanlegg som gir økt aktivitet for aldergruppen 15 – 19 år gir tre kroner tilbake
- I tillegg brukes anleggene av yngre barn, unge voksne, voksne og eldre – hvis det er plass, kapasitet, og et tilbud som fenger.
- Inkluderes all bruk og brede befolkningsgrupper er avkastningen betydelig høyere
- Det er store variasjoner på tvers av kommunene – de som har investert de siste 40 årene har mer aktive ungdommer enn de som ikke har investert i idrettsanlegg

En krone investert gir 3 kroner tilbake – pluss mye mer

Produktivitetsgevinster og helsegevinster – pluss det vi ikke har verdsatt

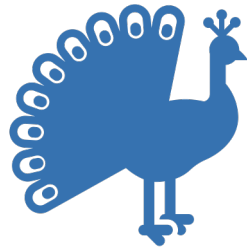

Ringvirkninger for kommersielle og andre aktører

Den frivillige idretten og idrettsaktiviteter er en forutsetning for lønnsomhet i flere næringer

Samspill mellom idretten og næringsliv

Idretten avlaster stat og kommune for oppgaver som ellers kunne kommet som en kostnad over offentlige budsjetter

Opplevelser, stolthet, samhold, samfunnsdeltagelse mv.

Idretten kan brukes til – og brukes – for å skape trivsel, stolthet og produktivitet på arbeidsplasser

Stolte øyeblikk, tilhørighet og fellesskap

Egennytte – mestring og velvære

Små penger, men store verdier

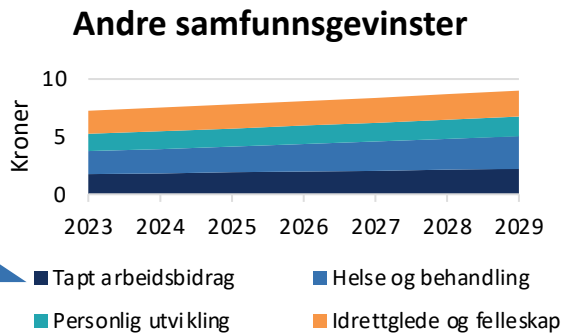
Varige verdier hvis rammebetingelsene er tilstede

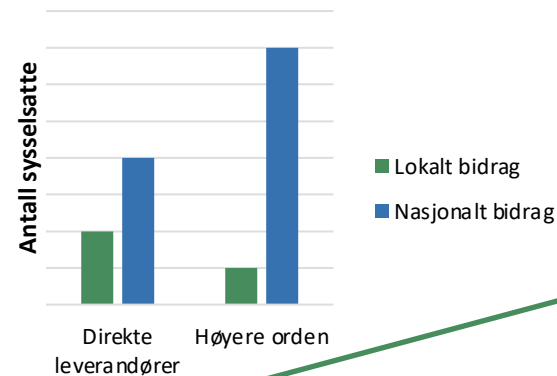
- Ildsjeler og frivillighet bærer den lokale idretten – **frivilligheten er under press**
- Frivilligheten er avhengig av **rammebetingelser** som gjør det mulig å inkludere alle
- Frivillighetene består av **vanlige folk som bruker fritiden** sin på fellesskapet
- **Stadig strammere rammebetingelser** gjør deltagelse i idrett dyrere og mer krevende
- Jo større krav som legges på frivilligheten dess færre makter å stille opp
- **Færre frivillige betyr mindre tilbud, lavere deltagelse og større oppgaver for kommunens tjenester**

Ringvirkningsanalyse

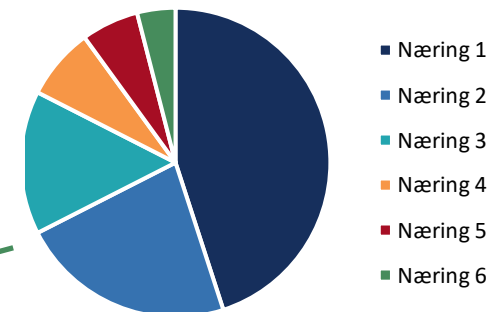
Belys din kommune eller ditt idrettslag bidrag til den lokale økonomien

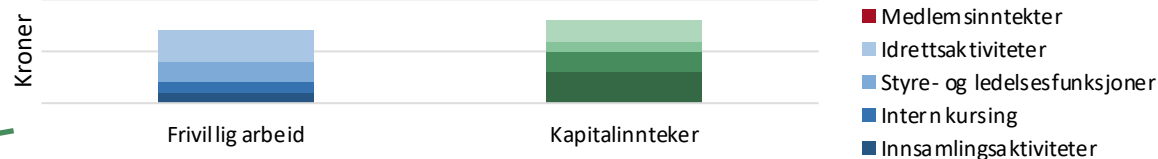
Fordeling av ringvirkninger i form av sysselsetting

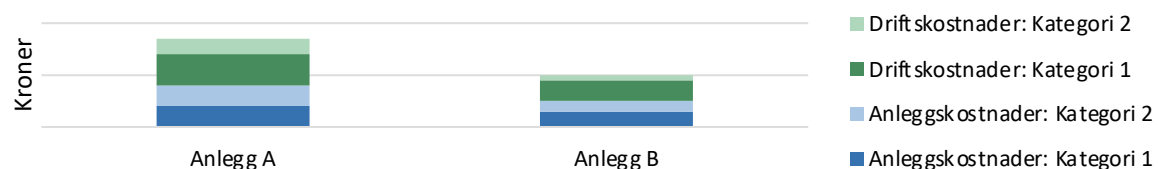
Leverandørens verdiskapingsfordeling

Frivillige bidrag

Direkte verdiskapingsbidrag

Fra Rogaland Idrettskrets

Synliggjøring av årlige ringvirkninger

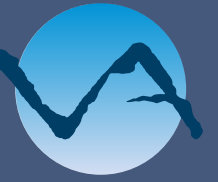
Årlige ringvirkninger Rogaland

1. Frivillighet – SSB (=RIKs medlemstall x SSBs sum for frivillighet ca kr 9000,-)	1,4 mrd
2. Omsetning – Idrettens totale omsetning i fylket	ca 1 mrd
3. Anleggsutbygging – IL/offentlige – årlig tildeling fra NT 185 mill som utgjør i snitt 20% av totale byggekostnader – vi ansklår moderat dette til (ordrerreserve 1,5 mrd – av tildeling 185 mill er godkjent søkesum 669 mill) Bonus (Modell viser investering x40 – dvs 40 gangen tilbake i løpet av anleggets levetid)	700 mill
4. Indirekte økonomi Idrettsturisme – 75000 arrangement (vi mener snitt sum pr arrangement nærmer seg kr 10.000,-) Foreldre investerer i egne barn, årlig snaut 12000,-* (6000,- x antall medlemskap i RIK for b/u (voksne?) Hva bruker voksne medlemmer som utgjør 44% av vår medlemsmasse? RIK tror samme sum	700 mill? 600 mill? 600 mill?
5. Folkehelse - Vista Analyse, 1 kr investert gir 3 tilbake - Qali, – 1 million pr ekstra leveår?	????

*Respons Analyse for Sbarebank1

Forslag til tillegg: Synlig besparelser over offentlige budsjetter – hvilke kostnader hadde oppstått uten aktivitetene og frivilligheten som skapes i idretten

- Anbefaling:
- Hva er formålet med analysen?
- Bevisstgjør næringsliv og kommuner om hvilke verdier idretten tilfører
- Husk på alternativverdien, forutsetninger og fordeling
 - Mer frivillighet, økt belastning og økte krav til deltagelse i form av krav til «utenomsportslig» aktiviteter er ikke nødvendigvis positivt selv om post 1 og post 2 i regnestykket øker

Takk for
oppmerksomheten!

VISTA
ANALYSE

Vista Analyse AS er et samfunnsfaglig analyseselskap med hovedvekt på økonomisk utredning, evaluering, rådgiving og forskning.

Vi utfører oppdrag med høy faglig kvalitet, uavhengighet og integritet. Våre sentrale temaområder er klima, energi, samferdsel, næringsutvikling, byutvikling og velferd.

Meltzers gate 4, 0257 Oslo | +47 93461932 | Ingeborg.rasmussen@econ.uio.no | www.vista-analyse.no